

WOUTER VAN WINGERDEN
& PEPIJN HENDRIKS

'Dat hoor je mij
niet zeggen!'

2015 THOMAS RAP AMSTERDAM

Het is misschien een cliché,
maar het is wel waar!

HIER, VOOR JE VERZAMELING

Het begon op een verjaardag. ‘Kon je het een beetje vinden?’ ‘Dat had je nou niet hoeven doen!’ ‘En, voel je je een beetje jarig?’ ‘Wat heb je open?’ ‘Ha, daar ben je! We waren je al kwijt!’ ‘Ik heb speciaal een plekje voor je vrijgehouden.’ ‘We hadden het net over je.’

9

Ze bleven maar voorbijkomen: zinnnetjes die we allemaal kennen, herkennen en – niet in de laatste plaats – zelf óók gebruiken, zonder dat we daar ooit bij stilstaan. Toen we erop gingen letten, bleek al snel dat zulke standaardzinnnetjes niet alleen op verjaardagen, maar ook in talloze andere vertrouwde situaties voorkomen.

Op het werk bijvoorbeeld (‘Zo, vakantie-ganger!’), op pad in een onbekende omgeving (‘Ah, daar staan weer bordjes!’), tussen ouders en kinderen (‘Het is hier

geen hotel!'), als je geïrriteerd bent ('Als je het zo goed weet, dan doe je het toch lekker zelf?'), in het huishouden ('Geeft niet, het moest toch in de was'), en als je het hebt over het weer ('Het is wel goed voor de plantjes'), het eten ('Als je het niet weet, proef je er niks van') en een onwillig apparaat ('Nou, gaat-ie nog wat doen?').

We zijn ze gaan opschrijven. Dertien jaar lang. Altijd en overal. Soms tot wanhoop van onze omgeving. 'Ik kan hier ook niks meer zegg...' riep een vriendin geïrriteerd uit toen we haar zoveelste onoriginale uitspraak noteerden.

Dat opschrijven moest altijd meteen, anders vergaten we ze – zó vluchtig zijn die alledaagse uitingen. Bij gebrek aan een betere term hebben we ze 'clichés' genoemd. Maar ze zijn niet bedoeld als grap of dooddouner; het zijn primaire, oprecht gemeende reacties op een uitspraak of situatie. Vaak houden ze als talig smeermiddel een gesprek op gang.

Het zijn eigenlijk onopvallende zinnnetjes – geen uitdrukkingen, geen beeldspraak,

geen moeilijke woorden. Wat maakt ze dan toch bijzonder? Onder meer dat ze vrijwel tijdloos zijn, dat ze zo algemeen bekend zijn, en dat je ze in zo'n vaste vorm in je hoofd hebt.

Maar het meest kenmerkende is dit: ook als je ze zonder context tegenkomt, weet je meteen wanneer ze worden gebruikt. Probeer het maar eens: kies een willekeurig cliché uit dit boek en je weet precies waar, wanneer en met wie die zin van pas komt.

11

Gek genoeg vind je dit soort clichés nergens bij elkaar. Tot nu toe dan. Uit onze verzameling van 5000 zinnen hebben we ruim 1500 sprekende clichés gekozen, en op een rijtje zijn ze alleen maar nóg herkenbaarder, pijnlijker en grappiger.

Dit boek verandert je leven: vanaf nu zul je jezelf en anderen voortdurend betrappen op het gebruik van de duizenden clichés die er in het Nederlands bestaan. Excuses daarvoor! Maar we weten uit eigen ervaring dat je er ook veel lol aan kunt beleven.

Wouter van Wingerden en Pepijn Hendriks

1. **OOK**

GOEIEMORGEN!

Zo heb je nog wat aan je dag.
Ik ben nu toch wakker.
Ik ben wel meteen wakker.
Die is ook vroeg wakker.

13

Van mij had de nacht wel wat langer
mogen duren.
Vanavond ga ik écht vroeg naar bed.
Ik ben nog niet helemaal wakker, geloof ik.
Ik zou nog uren kunnen slapen.

Ik zal het wel nodig gehad hebben.
Zou je niet eens opstaan?
Moest jij niet naar school?
Zou je je niet eens een keer gaan
aankleden?

JE KWAM ME AL
ZO BEKEND VOOR!

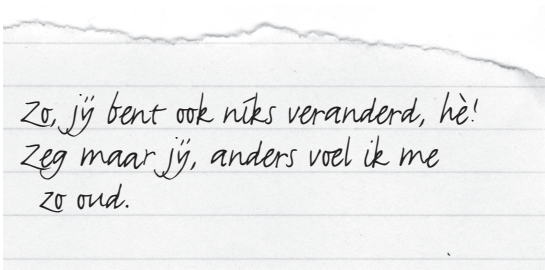
2. KENNEN WIJ ELKAAR?

Daar hoor je ook nooit meer wat van.
Goh, waar zag ik hem nou laatst?
Waar moet ik die van kennen?
Nee, dan hebben we het over dezelfde.

15

Ik geloof niet dat wij elkaar kennen, toch?
Ik kom jou ook overal tegen!
Zo zie je elkaar nooit, en zo zie je elkaar
twee keer in een week!
Jij kent ook iedereen!
Ik heb zo mijn connecties.

Kijk, met jou kan ik praten.
Jullie hebben elkaar echt gevonden, hè?
Jullie vermaken je wel, zo te zien.
Jullie lijken wel een getrouwd stel.

Zo, jÿ bent ook niks veranderd, hè!
Zeg maar jÿ, anders voel ik me
zo oud.

Namen

Ik ben heel slecht in namen.

Dat is toch geen naam!

Die naam hoor je ook niet vaak.

Familie van?

Zo heten ze daar allemaal.

Zo noem je je kind toch niet?